

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2014. december 18.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Az Európai Unió Alapjogi Chartája — A 19. cikk (2) bekezdése — 2004/83/EK irányelv — A menekült jogállás vagy a kiegészítő védelmi jogállás nyújtásának feltételeire vonatkozó minimumszabályok — Kiegészítő védelemre jogosult személy — A 15. cikk b) pontja — Kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országában — 3. cikk — Kedvezőbb szabályok — Súlyos betegségben szenvedő kérelmező — A megfelelő kezelésnek a származási országban fennálló hiánya — 28. cikk — Szociális védelem — 29. cikk — Egészségügyi ellátás”

A C-542/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour constitutionnelle (Belgium) a Bírósághoz 2013. október 17-én érkezett, 2013. szeptember 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

Mohamed M’Bodj

és

az **État belge**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, K. Lenaerts elnökhelyettes, M. Ilešič, L. Bay Larsen (előadó), T. von Danwitz, J.-C. Bonichot, K. Jürimäe tanácselnökök, A. Rosas, Juhász E., A. Arabadjiev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, M. Berger és A. Prechal bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. június 24-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett írásbeli észrevételeket:

- M. M’Bodj képviseletében S. Benkhelifa ügyvéd,
- a belga kormány képviseletében C. Pochet és T. Materne, meghatalmazotti minőségben, segítők: J.-J. Masquelin, D. Matray, J. Matray, C. Piront és N. Schynts ügyvédek,

* Az eljárás nyelve: francia.

- a német kormány képviselőjében T. Henze és B. Beutler, meghatalmazotti minőségben,
- a görög kormány képviselőjében M. Michelogiannaki, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében F.-X. Bréchet és D. Colas, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság Kormányának képviselőjében C. Banner barrister,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Condou-Durande és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2014. július 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv (HL L 304., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 96. o.) 2. cikke e) és f) pontjának, 15. cikkének, 18. cikkének, 20. cikke (3) bekezdésének, 28. cikkének és 29. cikkének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a mauritániai állampolgár M. M'Bodj és az État belge között, a jövedelempótló juttatás és beilleszkedési juttatás iránti kérelmének a Service public fédéral Sécurité sociale (belga szövetségi szociális biztonsági közszolgálat) általi elutasítása tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény

- 3 Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezménynek (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJE) a „Kínzás tilalma” című 3. cikke kimondja:

„Senkit sem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.”

Az uniós jog

- 4 A 2004/83 irányelv (5), (6), (9), (10), (24) és (26) preambulumbekzdésének szövege a következő:
„(5) A tamperei következtetések arról is rendelkeznek, hogy a menekült jogállásra vonatkozó szabályokat ki kell egészíteni a védelem kiegészítő formáira vonatkozó intézkedésekkel, amelyek valamennyi ilyen védelmet igénylő személy részére megfelelő jogállást kínálnak.
(6) Ezen irányelv legfőbb célja egyrészt annak biztosítása, hogy valamennyi tagállamban azonos feltételeket alkalmazzanak a nemzetközi védelemre valóban rászorulóknak beazonosítására, másrészt annak elősegítése, hogy e személyek valamennyi tagállamban hozzáférhessenek az ellátások egy minimális szintjéhez.

[...]

- (9) Nem tartoznak ezen irányelv hatálya alá harmadik országok azon állampolgárai, illetve azon hontalan személyek, akik számára nem a nemzetközi védelem szükségessége miatt, hanem kivételes [helyesen: szolidaritásból] vagy humanitárius okból hozott diszkrecionális döntés alapján engedélyezték a tagállamok területén való tartózkodást.
- (10) Ezen irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, valamint az Európai Unió alapjogi chartája [a továbbiakban: Charta] által elismert alapjogokat. Így biztosítani kívánja különösen az emberi méltóság, valamint a menedékkérők és az őket kísérő családtagjaik menedékhez való jogának teljes körű tiszteletben tartását.

[...]

- (24) Meg kell állapítani a kiegészítő védelmi jogállás meghatározásának és tartalmának minimumszabályait is. A kiegészítő védelem biztosítása a Genfi Egyezményben [a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény, *Recueil des traités des Nations unies*, 189. kötet, 150. o., 2545. sz. (1954)] meghatározott menekültvédelmi rendszerhez képest kiegészítő és pótlólagos jellegű.

[...]

- (26) Valamely ország lakosságát vagy lakosságának bizonyos csoportját rendszeresen fenyegető veszélyek önmagukban általában nem keletkeztetnek olyan egyéni fenyegetettséget, amely súlyos sérelemként minősülne.”

5 Ezen irányelv 2. cikkének a), c), e), f) és g) pontja a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:a)

- a) »nemzetközi védelem«: a d) pont szerinti menekült jogállás, illetve az f) pont szerinti kiegészítő védelmi jogállás;

[...]

- c) »menekült«: harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatarozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni [...]

[...]

- e) »kiegészítő védelemre jogosult személy«: harmadik ország olyan állampolgára, illetve olyan hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve; [...] és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni;
- f) »kiegészítő védelmi jogállás«: harmadik ország állampolgárának, illetve hontalan személynek valamely tagállam által kiegészítő védelemre jogosult személyként történő elismertsége [helyesen: elismerése];

g) »nemzetközi védelem iránti kérelem«: harmadik ország állampolgára, illetve hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett, védelem iránti olyan kérelem, amely a menekült jogállás, illetve a kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető, és amely kapcsán a kérelmező nem kéri kifejezetten egy más jellegű, ezen irányelv hatálya alá nem tartozó olyan védelem biztosítását, amelynek megadását külön kell kérelmezni.”

6 Az említett irányelv 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok kedvezőbb szabályokat vezethetnek be, illetve tarthatnak fenn annak meghatározására, hogy ki minősül menekültnek, illetve kiegészítő védelemre jogosult személynek; valamint úgyszintén a nemzetközi védelem tartalmának meghatározására is, amennyiben e vonatkozó szabályok összeegyeztethetők ezen irányelvvvel.”

7 Ugyanezen irányelv 6. cikke így szól:

„Az üldöztetés, illetve a súlyos sérelem forrásai az alábbiak lehetnek:a)

az állam;

b) az államot vagy az államterület egy jelentős részét ellenőrzésük alatt tartó pártok vagy szervezetek;

c) az államtól független szereplők, amennyiben megállapítható, hogy az a) és b) pontban említett szereplők, ideértve a nemzetközi szervezeteket is, nem képesek vagy nem hajlandók az üldöztetéssel, illetve a súlyos sérelemmel szemben [...] védelmet nyújtani”

8 Az irányelvnek „A kiegészítő védelemre való jogosultság feltételei” című V. fejezetében foglalt, „Súlyos sérelem” című 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az alábbiak minősülnek súlyos sérelemnek:

a) halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása; vagy

b) kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy

c) nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége.”

9 Ezen irányelv 18. cikke szerint:

„A tagállamok harmadik ország olyan állampolgárát, illetve olyan hontalan személyt részesítenek kiegészítő védelemben, aki megfelel a II. és V. fejezetben előírt feltételeknek [helyesen: aki megfelel a II. és V. fejezet értelmében kiegészítő védelemre jogosult személyekre vonatkozó feltételeknek]”..”

10 Ezen irányelv 20. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok [a VII. fejezet] rendelkezéseinek végrehajtása során figyelembe veszik a sérülékeny csoporthoz tartozó személyek, mint például kiskorúak, kísérő nélküli kiskorúak, fogyatékkal élő személyek, időskorúak, várandós nők, kiskorú gyermeket egyedül nevelő szülők, valamint a kínzás, nemi erőszak vagy a pszichikai, fizikai, illetve szexuális erőszak más súlyos formái áldozatainak sajátos helyzetét.”

- 11 Ugyanezen irányelvnek a VII. fejezetében található 28. és 29. cikke meghatározza a szociális ellátásoknak és az egészségügyi ellátásoknak a menekültek, illetve a kiegészítő védelemben részesített személyek számára történő biztosítását.

A belga jog

- 12 A külföldiek beutazásáról, tartózkodásáról, letelepedéséről és kiutasításáról szóló, 1980. december 15-i törvény (loi du 1980. december 15 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers; a továbbiakban: az 1980. december 15-i törvény) alapeljárás tényállásának idején hatályos változata 9b. cikkének 1. §-a a következőt mondja ki:

„Az a Belgiumban tartózkodó külföldi, aki a személyazonosságát a 2. §-nak megfelelően igazolja, és aki olyan betegségben szenved, amely valós veszélyt jelent életére vagy testi épségére nézve, vagy embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyével jár, amennyiben származási országában, vagy abban az országban, ahol tartózkodik, nem létezik megfelelő kezelés, a minisztertől vagy megbízottjától tartózkodási engedélyt kérhet a Királyságban.”

- 13 Az 1980. december 15-i törvény 48/4. cikke a következőképpen szól:

„1. § Kiegészítő védelmi jogállást kap az a külföldi, aki nem ismerhető el menekültként, és akire a 9b. cikk nem vonatkozik, valamint aki tekintetében megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 2. § szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve, és aki nem tudja, vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni, feltéve, hogy nem tartozik az 55/4. cikkben szereplő kizárók okok hatálya alá.

2. § Súlyos sérelemnek minősül:

- a) halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása; vagy
 - b) kínzás vagy embertelen, illetve megalázó bánásmód vagy büntetés alkalmazása a kérelmezővel szemben a származási országban; vagy
 - c) nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos fenyegetettsége.”
- 14 A fogyatékkal élő személyek ellátásairól szóló, 1987. február 27-i törvény (a továbbiakban: 1987. február 27-i törvény) 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„1. § Az 1. cikkben szereplő ellátások csak olyan személynek nyújthatók, akinek tényleges tartózkodási helye Belgiumban található, és aki

1° belga állampolgár;

2° az Európai Unió valamely tagállamának állampolgára;

[...]

5° menekült [...]

[...]

2. § A király a Conseil des ministres [Minisztertanács] által megtárgyalt rendeletben, az abban meghatározott feltételekkel a jelen törvény alkalmazását kiterjesztheti az 1. §-ban nem szereplő személyek más csoportjaira, amennyiben e személyek tényleges tartózkodási helye Belgiumban van.

[...]"

- 15 A fogyatékkal élő személyek ellátásairól szóló 1987. február 27-i törvény 4. cikke 2. §-ának végrehajtásáról szóló 2006. július 17-i királyi rendelet módosításáról szóló, 2009. február 9-i királyi rendelettel a Király 2007. december 12-től kezdődően kiterjesztette a törvény alkalmazását a népesség-nyilvántartásban szereplő külföldiekre.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 16 M. M'Bodj 2006. január 3-án érkezett Belgiumba. Menedékjog iránti kérelmet, majd pedig egy egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be - amelyeket elutasítottak -, és több fellebbezést is az e kérelmeket elutasító határozatok ellen, de eredménytelenül.
- 17 2008. május 27-én M. M'Bodj az 1980. december 15-i törvény 9b. cikke alapján egy újabb, egészségügyi okokra alapított tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be, azzal indokolva azt, hogy Belgiumban agresszió áldozatává vált, amelynek következtében súlyos szövődményektől szenved. Ezt a kérelmet 2008. szeptember 19-én elfogadhatónak nyilvánították, ami az érdekeltnek a külföldiek nyilvántartásába való felvételét eredményezte.
- 18 A keresőképeség és az önállóság csökkenését elismerő általános tanúsítvány kiállítását követően M. M'Bodj 2009. április 21-én jövedelempótló juttatás és beilleszkedési juttatás iránti kérelmet terjesztett elő.
- 19 Ezt a kérelmet 2009. október 5-én a Service public fédéral Sécurité sociale elutasította azzal az indokkal, hogy M. M'Bodj nem felel meg az 1987. február 27-i törvény 4. cikke 1. §-ában meghatározott állampolgársági feltételnek. Egyebekben ez a szerv megállapította, hogy M. M'Bodj szerepel a külföldiek nyilvántartásában, így tehát nem telepedhet le Belgiumban.
- 20 M. M'Bodj 2009. december 31-én az említett kérelmet elutasító határozattal szemben keresetet indított a tribunal du travail de Liège (liège-i munkaügyi bíróság) előtt.
- 21 E keresettől függetlenül M. M'Bodj számára 2010. május 17-én engedélyezték, hogy az egészségi állapota miatt korlátlan ideig Belgium területén tartózkodjon.
- 22 A tribunal du travail de Liège a 2012. november 8-i ítéletében úgy határozott, hogy előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjeszt a Cour constitutionnelle elé, lényegében annak meghatározása érdekében, hogy az 1987. február 27-i törvény 4. cikke sérti-e a belga alkotmánynak a 2004/83 irányelv 28. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett bizonyos rendelkezéseit, amennyiben a Belgiumban az 1980. december 15-i törvény 9b. cikke alapján tartózkodó, és ennek megfelelően az ezen irányelvben meghatározott nemzetközi védelmi jogállással bíró, fogyatékkal élő személyek számára kizárja az ellátások biztosítását, míg ezen ellátások kifizetését lehetővé teszi a menekültek számára, akiket e bíróság véleménye szerint ugyanaz a nemzetközi védelem illeti meg.
- 23 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában a Cour constitutionnelle megállapítja, hogy bár a külföldiek e két kategóriája közötti eltérő bánásmódra vonatkozó előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésben már hozott ítéletet, ez a kérdés nem készítette arra, hogy a 2004/83 irányelvet figyelembe vegye.

24 E körülmények között a Cour constitutionnelle úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2004/83] irányelv 2. cikkének e) és f) pontját, 15., 18., 28. és 29. cikkét, hogy nemcsak annak a személynek kell biztosítani az irányelv 28. és 29. cikke szerinti szociális védelmet és egészségügyi ellátást, akinek kérelmére a tagállam független hatósága kiegészítő védelmi jogállást ítelt meg, hanem annak a külföldinek is, akinek valamely tagállam közigazgatási hatósága engedélyt adott arra, hogy e tagállam területén tartózkodjon, és aki olyan betegségben szenved, amely tényleges veszélyt jelent életére vagy testi épségére nézve, vagy embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyével jár, amennyiben származási országában, vagy abban az országban, ahol tartózkodik, nem létezik megfelelő kezelés?
- 2) Ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre olyan választ kell adni, amely szerint az ott leírt két személyi kategóriának jogosultnak kell lennie az ott hivatkozott szociális védelemre és egészségügyi ellátásra, akkor úgy kell-e értelmezni ugyanezen irányelv 20. cikkének (3) bekezdését, 28. cikkének (2) bekezdését és 29. cikkének (2) bekezdését, hogy a tagállamok arra irányuló kötelezettsége, hogy vegyék figyelembe a sérülékeny csoporthoz tartozó személyek, mint például a fogyatékkal élő személyek sajátos helyzetét, azt jelenti, hogy e személyeknek biztosítani kell az [1987. február 27-i] törvény által előírt ellátásokat, figyelemmel arra, hogy a szociális közellátási központokról szóló, 1976. július 8-i alkotmányos törvény alapján a fogyatékoságot figyelembe vevő szociális segély nyújtható?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 25 Az első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy 2004/83 irányelvnek a 2. cikke e) pontjával, 3., 15. és 18. cikkével összefüggésben értelmezett 28. és 29. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy valamely tagállam köteles biztosítani az ezen cikkeken meghatározott szociális védelmet és az egészségügyi ellátást valamely harmadik országbeli állampolgárnak, aki e tagállamban az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti jogszabály alapján rendelkezik tartózkodási engedéllyel, amely kimondja, hogy az említett tagállamban való tartózkodást engedélyezni kell annak a külföldinek, aki olyan betegségben szenved, amely valós veszélyt jelent életére vagy testi épségére nézve, vagy embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyével jár, amennyiben származási országában, vagy abban az országban, ahol tartózkodik, nem létezik megfelelő kezelés.
- 26 A 2004/83 irányelv 28. és 29. cikkéből kitűnik, hogy azok a menekültekre vagy a kiegészítő védelemben részesített személyekre alkalmazandók.
- 27 Márpedig nem vitatott egyrészt az, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti jogszabály nem a 2004/83 irányelv 2. cikke c) pontjának értelmében az üldöztetéstől megalapozottan féltő, harmadik országbeli állampolgárok tartózkodásának engedélyezését szabályozza, másrészt pedig, hogy annak célja nem az, hogy menekült jogállást biztosítson a harmadik országbeli állampolgároknak, akiknek tartózkodását ezen jogszabály alapján engedélyezték.
- 28 Következésképpen a Belga Királyság ezen irányelv 28. és 29. cikke értelmében csakis akkor köteles az e cikkeken meghatározott ellátásokat a Belgiumban a szóban forgó nemzeti jogszabály alapján kiadott tartózkodási engedéllyel rendelkező személyeknek biztosítani, ha a tartózkodási engedélyüket úgy kell tekinteni, hogy azok a kiegészítő védelmi jogállás elismerését vonják maguk után.

- 29 Az említett irányelv 18. cikke értelmében a tagállamok valamely harmadik ország olyan állampolgárát részesítik kiegészítő védelemben, aki megfelel a kiegészítő védelemre jogosult személyé válás feltételeinek.
- 30 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2004/83 irányelv 15. cikkében meghatározott súlyos sérelem három típusa olyan feltételeknek minősül, amelyeket teljesíteni kell ahhoz, hogy valamely személyt kiegészítő védelemre jogosultnak lehessen tekinteni, amikor az irányelv 2. cikke e) pontjának megfelelően megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy a kérelmező az érintett származási országba való visszatérése esetén ilyen sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve (Elgafaji-ítélet, C-465/07, EU:C:2009:94, 31. pont, és Diakité-ítélet, C-285/12, EU:C:2014:39, 18. pont).
- 31 Valamely harmadik országbeli állampolgár egészségi állapotának nem az egészségügyi ellátás szándékos megtagadása miatti romlásának veszélyei, amelyekkel szemben az alapügyben szóban forgó nemzeti jogszabály védelmet biztosít, nem tartoznak az említett irányelv 15. cikkének a) és c) pontjának hatálya alá, mivel az e rendelkezésekben meghatározott sérelmeket a halálbüntetés kiszabása vagy végrehajtása, illetve nemzetközi vagy belső fegyveres konfliktushelyzetekben felmerülő megkülönböztetés nélküli erőszak következtében polgári személy életének vagy sértetlenségének súlyos és egyedi fenyegetettsége jelentik.
- 32 A 2004/83 irányelv 15. cikkének b) pontja a kínzásnak vagy embertelen, illetve megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek a harmadik országbeli állampolgárral szemben a származási országában való alkalmazásában álló súlyos sérelmet határozza meg.
- 33 E rendelkezésből egyértelműen az következik, hogy az csakis a kérelmezővel szemben a származási országában alkalmazott embertelen, illetve megalázó bánásmódra vonatkozik. Következésképpen az uniós jogalkotó a kiegészítő védelem biztosítását csakis arra az esetre írta elő, ha e bánásmódokat a kérelmező származási országában alkalmazzák.
- 34 A 2004/83 irányelv 15. cikke b) pontja szövegkörnyezetének bizonyos tényezőit – egyébként ugyanúgy, mint ezen irányelv célkitűzéseit – is figyelembe kell venni e rendelkezés értelmezéséhez (lásd ebben az értelemben: Maatschap L.A. en D.A.B. Langestraat en P. Langestraat-Troost ítélet, C-11/12, EU:C:2012:808, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Így ezen irányelv 6. cikke felsorolja a súlyos sérelmek elkövetőit, ami alátámasztja, hogy az ilyen sérelmeket harmadik személyek magatartásának kell okoznia, tehát azok nem egyszerűen a származási ország egészségügyi rendszerének általános hiányosságából erednek.
- 36 Ugyanígy, az említett irányelv (26) preambulumbekzdésének értelmében valamely ország lakosságát vagy lakosságának bizonyos csoportját általában fenyegető veszélyek önmagukban általában nem keletkeztetnek olyan egyéni fenyegetettséget, amely súlyos sérelemnek minősülne. Ebből következik, hogy valamely harmadik ország súlyos betegségben szenvedő állampolgára egészségi állapotának a megfelelő kezelésnek a származási országában való hiánya miatti romlásának veszélye, anélkül hogy e harmadik országbeli állampolgár egészségügyi ellátásának szándékos megtagadásáról lenne szó, nem elegendő ahhoz, hogy ez a harmadik országbeli állampolgár kiegészítő védelemben részesüljön.
- 37 Ezt az értelmezést egyébiránt a 2004/83 irányelv (5), (6), (9) és (24) preambulumbekzdése is alátámasztja, amelyekből kitűnik, hogy bár ez az irányelv a nemzetközi védelemre valóban rászorulókat beazonosítva a kiegészítő védelemmel igyekszik kiegészíteni a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezményben a menekültek számára biztosított védelmet (lásd ebben az értelemben: Diakité-ítélet, EU:C:2014:39, 33. pont), a hatálya nem terjed ki azon személyekre, akiknek más okokból, vagyis szolidaritásból vagy humanitárius okból hozott diszkrecionális döntés alapján engedélyezték a tagállamok területén való tartózkodást.

- 38 Nem vonhatja kétségbe ezt az értelmezést az a kötelezettség, hogy a 2004/83 irányelv 15. cikke b) pontját a Charta 19. cikke (2) bekezdését tiszteletben tartva – amely szerint senki nem utasítható ki olyan államba, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy embertelen vagy megalázó bánásmódnak vetik alá –, és az EJEE 3. cikket figyelembe véve – amelynek ez lényegében megfelel (Elgafaji-ítélet, EU:C:2009:94, 28. pont) – kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: Abed El Karem El Kott és társai ítélet, C-364/11, EU:C:2012:826, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 E tekintetben mindenképpen meg kell jegyezni, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy bár azok a külföldi állampolgárok, akik ellen kitoloncolási határozatot hoznak, főszabály szerint nem hivatkozhatnak arra, hogy jogukban áll valamely állam területén maradni annak érdekében, hogy továbbra is részesülhessenek az ezen állam által nyújtott orvosi, szociális vagy egyéb segítségnyújtásban és szolgáltatásokban, a súlyos testi vagy szellemi betegségben szenvedő külföldi kitoloncolása egy olyan országba, ahol e betegség kezelése kevésbé fejlett, mint az adott államban, igen kivételes esetekben kérdést vethet fel az EJEE 3. cikk szempontjából, amikor nyomós humanitárius megfontolások szólnak a kitoloncolás ellen (lásd különösen az EJEB, 2008. május 27-i N. kontra Egyesült Királyság ítéletet, 42. §).
- 40 Éppen ezért az, hogy valamely harmadik ország súlyos betegségben szenvedő állampolgára az EJEE 3. cikk értelmében – az Emberi Jogok Európai Bírósága értelmezése szerint csakis igen kivételes esetekben – nem toloncolható ki egy olyan országba, ahol nem létezik megfelelő kezelés, nem jelenti azt, hogy a 2004/83 irányelv értelmében vett kiegészítő védelem alapján engedélyezni kell valamely tagállamban való tartózkodását.
- 41 A fentiekre tekintettel a 2004/83 irányelv 15. cikkének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy az abban meghatározott súlyos sérelem nem vonatkozik egy olyan helyzetre, amelyben a valamely súlyos betegségben szenvedő kérelmezőt a származási országba való visszatérés esetén érhető, az alapügyben szóban forgó jogszabályban meghatározotthoz hasonló embertelen vagy megalázó bánásmód a megfelelő kezelés ezen országban való hiányának eredménye, anélkül hogy e kérelmező egészségügyi ellátásának szándékos megtagadásáról lenne szó.
- 42 Ugyanakkor ezen irányelv 3. cikke értelmében a tagállamok kedvezőbb szabályokat vezethetnek be, illetve tarthatnak fenn többek között annak meghatározására, hogy kik teljesítik a kiegészítő védelmi jogállás nyújtásának feltételeit, amennyiben e szabályok összeegyeztethetők az említett irányelvvel (lásd ebben az értelemben: B és D ítélet, C-57/09 és C-101/09, EU:C:2010:661, 114. pont).
- 43 Márpedig a 2004/83 irányelv 3. cikkében foglalt fenntartással ellentétes az, ha valamely tagállam olyan rendelkezéseket vezet be vagy tart fenn, amelyek az abban meghatározott kiegészítő védelmi jogállást valamely harmadik ország súlyos betegségben szenvedő állampolgára számára azért biztosítják, mert fennáll a veszélye, hogy az egészségi állapota a megfelelő kezelésnek a származási országban való hiánya következtében romlik, mivel az ilyen rendelkezések összeegyeztethetetlenek ezzel az irányelvvel.
- 44 A jelen ítélet 35–37. pontjában kifejtett megfontolásokra tekintettel ugyanis ellentétes a 2004/83 irányelv általános rendszerével és célkitűzéseivel az, ha az irányelvben meghatározott jogállásokat a nemzetközi védelem logikájával egyáltalán össze nem függő helyzetben lévő, harmadik országbeli állampolgároknak biztosítják.
- 45 Következésképpen az alapügyben szóban forgóhoz hasonló jogszabály az irányelv 3. cikke értelmében nem minősíthető a kiegészítő védelemre jogosult személyek meghatározására vonatkozó kedvezőbb szabálynak. A harmadik országbeli állampolgárok, akiknek ilyen jogszabály alapján engedélyezték a tartózkodást, tehát nem tekinthetők kiegészítő védelmi jogállásban részesülő személyeknek, akikre az említett irányelv 28. és 29. cikke vonatkozik.

- 46 E nemzeti védelmi jogállásnak valamely tagállam általi – az irányelv 2. cikkének a) pontja szerinti nemzetközi védelem szükségességétől eltérő okok miatt, azaz szolidaritásból vagy humanitárius okból hozott diskrecionális döntés alapján történő – megadása, amint azt az irányelv (9) preambulumbekzdése pontosítja, nem tartozik az irányelv hatálya alá (B és D ítélet, EU:C:2010:661, 118. pont).
- 47 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/83 irányelvnek a 2. cikke e) pontjával, 3., 15. és 18. cikkével összefüggésben értelmezett 28. és 29. cikkét úgy kell értelmezni, hogy egy tagállam nem köteles biztosítani az ezen cikkekben meghatározott szociális védelmet és egészségügyi ellátást valamely harmadik országbeli állampolgárnak, aki az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti jogszabály alapján e tagállamban tartózkodási engedéllyel rendelkezik, amely kimondja, hogy az említett tagállamban való tartózkodást engedélyezni kell annak a külföldinek, aki olyan betegségben szenved, amely valós veszélyt jelent életére vagy testi épségére nézve, illetve embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyével jár, amennyiben származási országában, vagy abban a harmadik országban, ahol korábban tartózkodott, nem létezik megfelelő kezelés, anélkül hogy e külföldi személy egészségügyi ellátásának ezen országban való szándékos megtagadásáról lenne szó.

A második kérdéstről

- 48 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdést nem szükséges megválaszolni.

A költségekről

- 49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

A harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről [helyesen: feltételeire] és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelvnek a 2. cikke e) pontjával, 3., 15. és 18. cikkével összefüggésben értelmezett 28. és 29. cikkét úgy kell értelmezni, hogy egy tagállam nem köteles biztosítani az ezen cikkekben meghatározott szociális védelmet és egészségügyi ellátást valamely harmadik országbeli állampolgárnak, aki az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan nemzeti jogszabály alapján e tagállamban tartózkodási engedéllyel rendelkezik, amely kimondja, hogy az említett tagállamban való tartózkodást engedélyezni kell annak a külföldinek, aki olyan betegségben szenved, amely valós veszélyt jelent életére vagy testi épségére nézve, illetve embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyével jár, amennyiben származási országában, vagy abban a harmadik országban, ahol korábban tartózkodott, nem létezik megfelelő kezelés, anélkül hogy e külföldi személy egészségügyi ellátásának ezen országban való szándékos megtagadásáról lenne szó.

Aláírások